

Tuusniemen kunnanhallitukselle

Kuulemistilaisuus 20.11.2017

HELENA MEYESIN VIRKASUHTEEN MAHDOLLINEN KOEAIKA- PURKU

Päämieheni Helena Meyes pyytää, että kunnanhallitus ottaa huomioon jäljempänä kerrotun harkitessaan hänen virkasuhteensa mahdollista purkamista koeaikana.

Mikä tahansa syy ei käy koeaikapurun perusteeksi. Virkasuhdetta ei voida purkaa koeaikanaan syrjivillä tai epäasiallisilla perusteilla (laki kunnallisesta viranhaltijaista 8 §).

Mahdollisen koeaikapurun perusteet on ilmoitettu kuulemiskirjeessä 13.11.2017. Päätös asiassa tulee perustaa ainoastaan näiden perusteiden arviointiin. Kunnanhallitus joutuu harkitsemaan, ovatko esitetyt väitteet oikeita ja onko Helena Meyes toiminut kyseisissä tapauksissa siten moitittavasti, että tämä on asiallinen syy hänen virkasuhteensa päättämiseen. Jos näin ei ole, ei virkasuhdetta voida purkaa.

1. Osallistuminen esteellisenä kunnanjohtajan valintaprosessiin

Hallintolain 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asiaan käsittelyyn eikä olla läsnä asiaa käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Helena Meyes ei ole osallistunut millään tavoin kunnanjohtajan virkaa hakeneiden arviointiin tai päätöksentekoon asiassa eli ei siis ole osallistunut asian käsittelyyn. Hän on ainoastaan laatinut hakijoista luettelon, johon hakijat on kirjattu hakemusten saapumisjärjestyksessä. Hakijoita ei ole arvioitu asiakirjassa millään tavoin eikä heistä ole kirjattu luetteloon mitään arvionvaraisia seikkoja. Meyes on täydentänyt luetteloa sitä mukaa kuin uusia hakemuksia on saapunut.

Meyes on voinut olla asiassa ylipäätään esteellinen vasta sen jälkeen, kun hän on hakenut virkaa. Tämä on tapahtunut 28.7.2017. Luetteloa on tarvittu kunnanhallituksen kokoukseen 31.7.2017, jossa se ei olisi ollut käytössä, mikäli

Meyes ei olisi sitä viimeistellyt ja toimittanut kunnanhallitukselle. Hallintolain 30 §:n mukaan virkamies saa käsitellä kiireellisen asian, jonka ratkaisuun esteellisyys ei voi vaikuttaa. Näin ollen hänen ei voitaisi katsoa kyseisen luettelon täydentämisellä menetelleen moitittavasti edes siinä tapauksessa, että hänen vastoin kantaamme katsottaisiin osallistuneen käsittelyyn pelkällä hakijaluettelon laatimisella. Näin ei kuitenkaan ole: esimerkiksi hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpää, joka on alan johtava asiantuntija Suomessa, toteaa kirjassaan (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 2004, s. 288), että ”esteellisyys ei kuitenkaan koske asian käsittelyä mahdollistavia teknisiä toimia ja tavanomaista toimistotyötä, kuten tekstinkäsittelyä, kopiointia tai asiakirjan lähettämistä”.

2. Virkatehtävän laiminlyönti

Helena Meyesia on pyydetty 22.9.2017 laatimaan kuulemispyynnössä mainittu kauppakirja vielä samana päivänä. Hän on joutunut kieltäytymään tehtävästä esteen vuoksi. Meyes on ollut kyseisenä päivänä sairauslomalla eikä häneltä ole voitu edellyttää työtehtävien tekemistä. Hän ei siis ole laiminlyönyt työtehtäviään tässä tapauksessa. Koeaikapurkua ei voida perustaa virkamiesten sairauteen.

Meyes esitti samassa yhteydessä, että vastaavien kauppakirjojen laatiminen jatkossa sopisi hyvin teknisen johtajan tehtäviin. Koska kunnanjohtaja ilmoitti tehtävän kuuluvan hallintojohtajalle, on Meyes kuitenkin edelleen vastannut kauppakirjojen laatimisesta. Meyesin tietoon ei ole tullut, että hänen toiminnassaan olisi tältä osin mitään huomautettavaa.

3. Kahviedun tarjoaminen kunnan henkilöstölle

Tuusniemen kunnan hallintosäännön mukaan hallintojohtaja vastaa mm. henkilöstöhallinnosta ja ateriapalveluista ja päättää esimerkiksi työntekijöiden kokemus-, määrävuosi-, ammattiala- ja vastaavista lisistä. Tätä taustaa vasten tuntuu yllättävältä, että kunnanhallituksen pitäisi päättää, onko työpaikalla tarjolla kahvia vai ei.

Helena Meyes on ollut siinä käsityksessä, että hän, tai ainakin kunnanjohtaja, voi päättää asiasta viemättä sitä kunnanhallituksen päätettäväksi. Meyes ehdotti kunnanjohtajalle, että ilmaiset aamu- ja päiväkahvit voitaisiin palauttaa, koska useat työntekijät valittivat asiasta ja kunnan talous oli kohentunut edunpoistamisen jälkeen. Kunnanjohtajan hyväksyttyä ajatuksen Meyes ilmoitti 20.10.2017 vanhan käytännön palauttamisesta.

Kahvitarvikkeiden hankkimiseen oli siis kunnanjohtajan suostumus ja kunnanjohtaja on itsekin nauttinut ilmaista kahvia henkilökunnan kanssa lähes päivittäin. Tämän vuoksi Meyesilla ei ole ollut mitään aihetta epäillä asian hyväksyttävyyttä. Päinvastaisessa tapauksessa kunnanjohtaja olisi toki puuttunut asiaan eikä olisi varmasti itse luvattomia kahveja juonut. Kahvitarjoilu kyseenalaistettiin ensimmäisen kerran vasta kuulemiskirjeessä 13.11.2017 mutta ainakaan kyseiseen päivään mennessä kunnanjohtaja ei sitä ollut kieltänyt.

Kahvitarvikkeiden hankkiminen 140 työntekijälle maksanee noin 10 euroa päivässä. Tämän suuruisen investoinnin henkilökunnan hyvinvointiin tulisi katsoa kuuluvan kunnan johtavien virkamiesten valtuuksiin. Jos kustannus on kunnanhallituksen mielestä liian suuri siitä saataviin hyötyihin nähden, tulee järjestelystä luonnollisesti luopua.

Varmuuden vuoksi toteamme vielä, että Helena Meyes ei ole itse saanut asiassa mitään etua, koska hänen tapanaan on juoda itse keittämäänsä erikoiskahvia.

4. Toistuva viestittely omaan toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnan tytäryhteisön operatiiviselle johdolle

Kuten kuulemiskirjeessä todetaan hallintojohtaja vastaa muun muassa kunnan taloushallinnosta ja hänen tehtäviinsä on kuulunut tietojen pyytäminen Tuusniemen Teollisuus Oy:n operatiiviselta johdolta talousarviota varten.

Helena Meyes on pyytänyt marraskuun alussa Tuusniemen Teollisuus Oy:n toimitusjohtajalta Talousarviokirjaa varten tietyn tekstiosan, jonka hän myös sai. Meyes pyysi sähköpostiviestillään 9.11.2017 toimitusjohtajalta vielä kunnanhallituksen kokousta 22.1.2018 varten raportin tytäryhtiön toiminnasta ja taloudesta. Samalla hän mainitsi konserniohjeen määräyksestä, jonka mukaan tällainen raportti tulee antaa kunnanhallitukselle kolmannesvuosittain.

Tuija Valta ilmoitti 10.11.2017 yhtiön toimivan laillisesti ja raportoivansa kunnanhallitukselle jatkuvasti. Tämän jälkeen Meyes totesi saman päivän viestissään, ettei konserniohjeen mukaisia raportteja ole käsitelty kunnanhallituksessa ainakaan viimeisen puolen vuoden aikana. Lisäksi hän ilmoitti, että konserniohjeen mukaan tytäryhteisön tulee toimittaa kunnalle talousarvio marraskuun loppuun mennessä. Viestissään Meyes selvensi myös tiettyjä taloushallintoon liittyviä yksityiskohtia. Tuija Valta ilmoitti pitävänsä viestittelyä ajanhukkana ja katsovansa, etteivät yhtiön taloudenhoito kuulu hallintojohtajalle.

Helena Meyes on siis lähettänyt Tuija Valtalle yhteensä kolme sähköpostiviestiä, jotka kaikki käsittelivät hänen vastuulleen kuuluvia taloushallintoon ja kunnanhallituksen päätösten valmisteluun liittyviä seikkoja. Hallintojohtajana hän laiminlöisi velvollisuuksiaan, ellei hän puuttuisi mitenkään havaitsemiinsa kunnan taloudenpitoon liittyviin epäkohtiin. Hyvän hallintojohtajan tulee neuvoa organisaatiota ja huolehtia siitä, että virkamiehistö ja myös kunnan tytäryhtiöiden johto on tietoinen ja täyttää taloushallintoon liittyvät velvoitteensa. Tästä kukaan tuskin voi olla eri mieltä.

Tuusniemen Teollisuus Oy on kunnan ja sen varojen käytön kannalta merkittävä yksikkö. On erikoista, että Helena Meyesin katsotaan menetelleen moitittavasti ollessaan yhteydessä talousasioissa yhtiön toimitusjohtajaan. Ulkopuolinen saa tämän vuoksi helposti kuvan, että yhtiön taloudenpidossa on jotain ongelmia tai salattavaa. Todennäköisempää kuitenkin on, että toimitusjohtajan ärtymyksessä on kyse sellaisesta väärästä reviirin suojelusta, jota kunnan johdon ei tule hyväksyä.

Helena Meyes toteaa vielä, että hänen käsityksensä mukaan hänen ja Tuija Vallan välisissä suhteissa ei ole mitään ongelmia. He ovat tunteneet toisensa pitkään ja ovat muun muassa kulkeneet työmatkat Tuusniemelle yhdessä. On valitettavaa, että Tuija Valta on joutunut sotketuksi tähän prosessiin.

Lopuksi

Edellä esitetyn perusteella on täysin selvää, etteivät kuulemiskirjeessä esitetyt moitteet ole aiheellisia eivätkä kelpaa edes koeaikapurun perusteeksi. Hämmästyttävää on, ettei seikoista ole kerrottu eikä niitä ole mitenkään selvitetty aiemmin, vaan moitteet on esitetty ensimmäistä kertaa julkisessa kuulemiskirjeessä.

Uskomme, että Tuusniemen kunta noudattaa tarkasti lakia ja on esittänyt kuulemiskirjeessä avoimesti kaikki ne perusteet, joiden nojalla koeaikapurua harkitaan. Varmuuden vuoksi toteamme kuitenkin, että virkasuhdetta ei voida koskaan purkaa viranhaltijan esittämien mielipiteiden perusteella vaikka niitä ei hyväksyttäisikään (laki kunnallisesta viranhaltijasta 8 § ja yhdenvertaisuuslaki 8 §). Hallintojohtaja joutuu tehtävässään vaatimaan selvityksiä ja puuttumaan epäkohtiin. Tämän työntekijät ja jopa luottamushenkilöt saattavat joskus kokea ikäväksi ja ärsyttäväksi. Kunnan johdon kannalta hallintojohtajan aktiivisuus on kuitenkin erittäin tärkeää ja korvaamaton apu, jota ei mitenkään voida pitää moitittavana hyvin hoidetussa kunnassa.

Toteamme, että Tuusniemen kunnalla ei ole laillista perustetta Helena Meyesin virkasuhteen purkamiseen. Kunnanhallituksen tulee hylätä tätä koskeva esitys.

Tuusniemellä, 20. marraskuuta 2017

HELENA MEYESIN PUOLESTA

Tuomo Vatanen
asianajaja, Kontiolahti